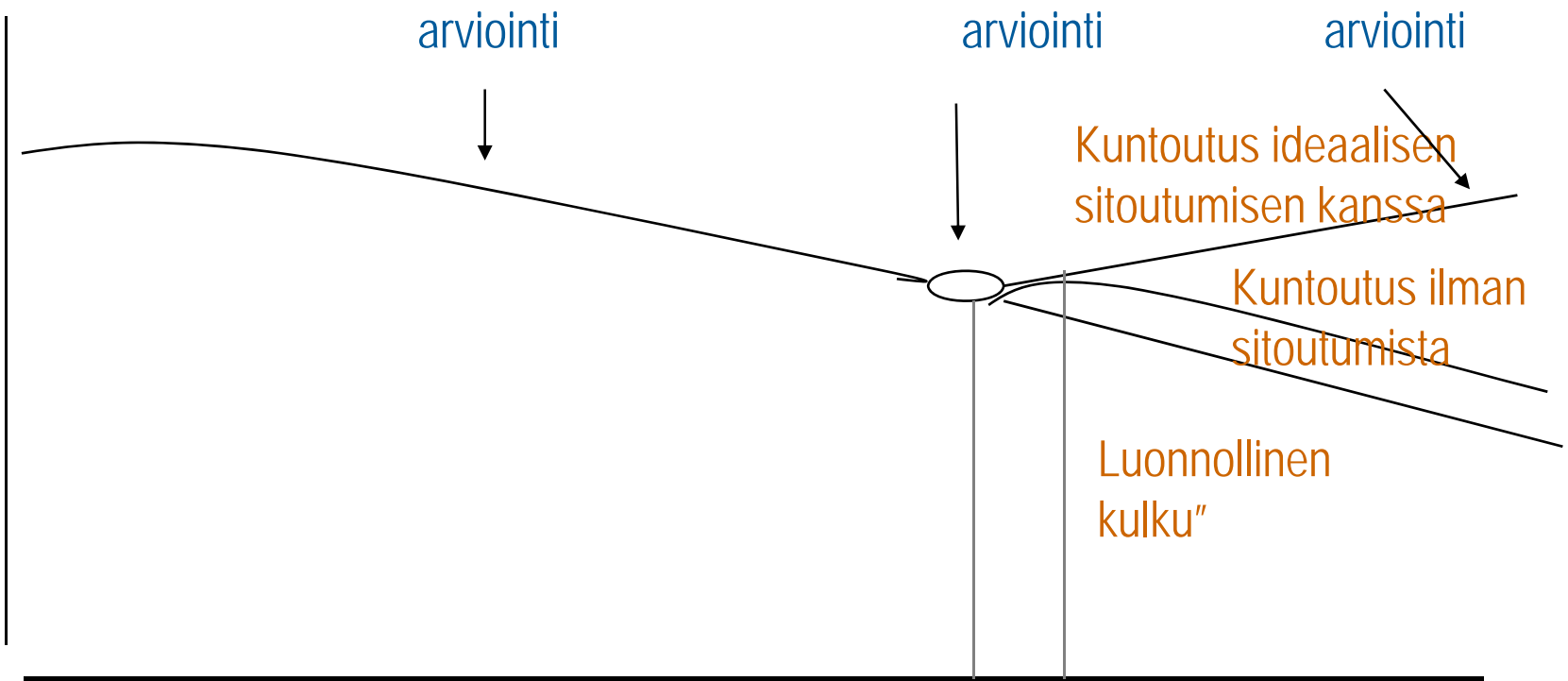

Tule-kuntoutuksen oikea-aikaisuus

Tiina Huusko

TULE-parlamentti 4.12.2008

**Työ- ja toimintakyky, omaisen
työkyky, osallistuminen,
elämänlaatu**

Aika

Mukaeltu Tilvis 2000, Pitkälä ym.2005

Vaikuttava kuntoutus

- oikea-aikainen
- laaja-alainen tiimityö
- tavoitteellinen
- asiakkaan tarpeista lähtevä, yksilöllinen
- Intensiivinen ja pitkäkestoinen
- arviointi & seuranta

Kuntoutuksen haasteet lähivuosina

Toimintaympäristön muutokset

- Työvoiman muutokset
- Talous
- Vanhusväestön kasvu
- Kuntoutusjärjestelmän monitahoisuus

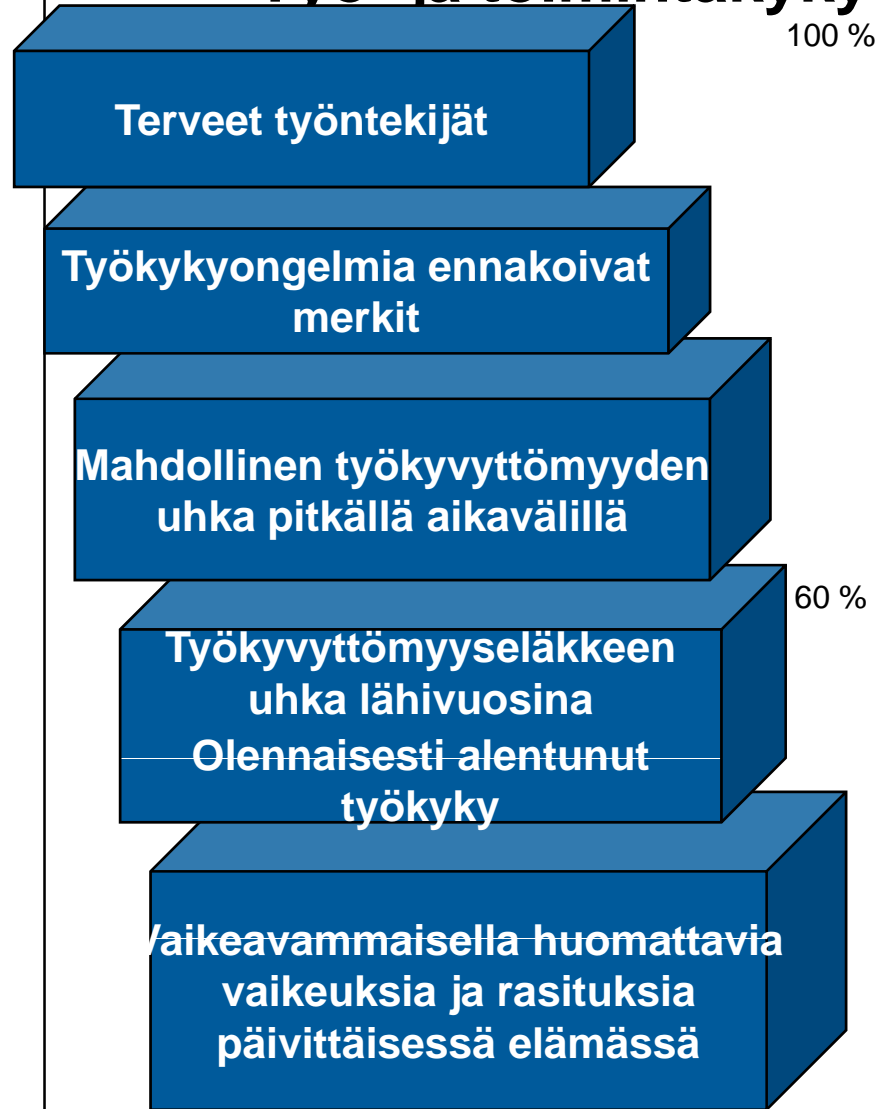
Työkyvyn tukeminen

- Työolosuhteiden ja työhön liittyvien asenteiden muutokset
- Tuki- ja liikuntaelinsairauksien vaikutus työkykyyn
- Mielen terveyden ongelmat ja muut sairaudet
- Maahanmuuttajat
- Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

Valtakunnalliset hankkeet ja lainmuutokset kuntoutuksen kehittäjinä

- Terveydenhuoltolain uudistus
- SATA
- PARAS
- KASTE
- Terveyden edistämisen ohjelma
- Mieli 2009 linjaukset
- MASTO-hankkeen ohjelma
- Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma

Työ- ja toimintakyky

Kelan palvelut

Työterveyshuolto/terveydenhuolto + opisk. terveyd

- Kelan korvaus työterveyshuollon kustannuksista
 - primaari preventio

Työterveyshuolto

- Kelan kuntoutusraha, kuntoremonttikurssi (2,9 me)
 - Työhyvinvoinnin tukeminen, terveyden edistäminen, varhaiskuntoutus

Hoito

- Kelan sv korvaus (1 496,8 me)

Kelan lääkinällinen kuntoutus (88,9 me)

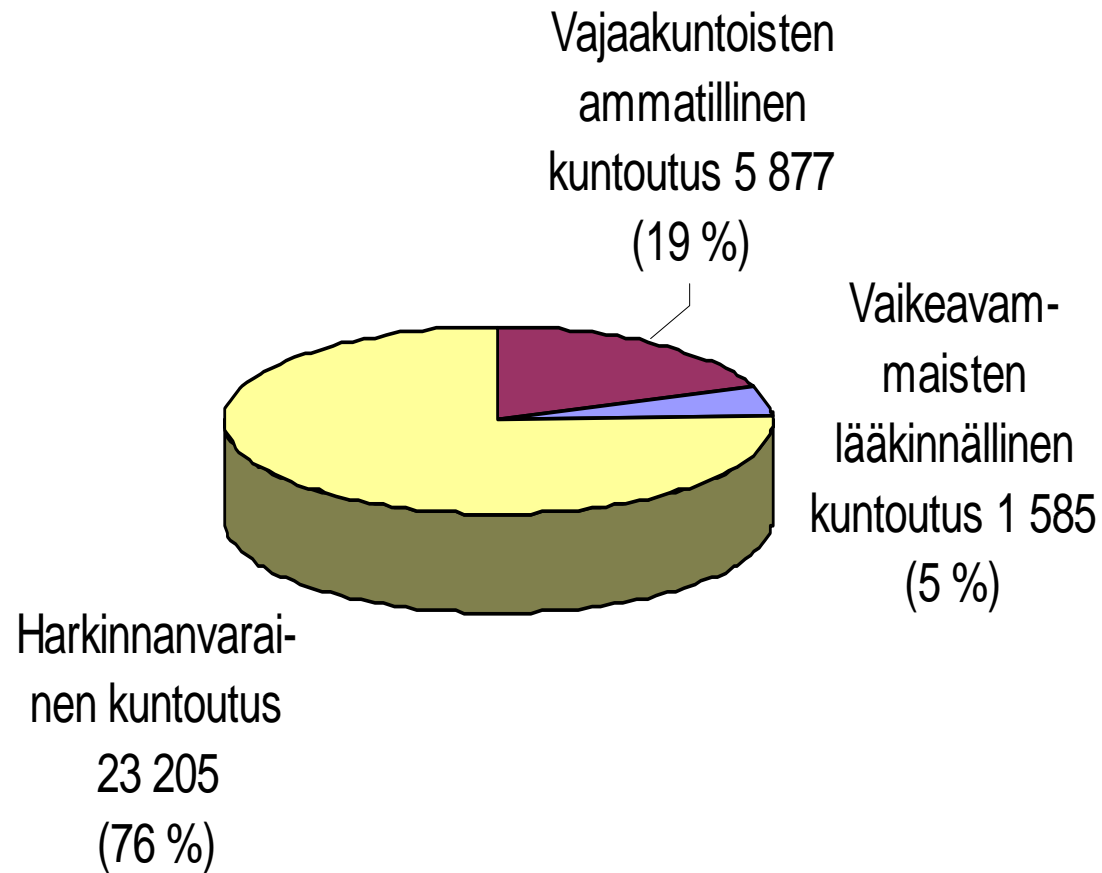
- varhaiskuntoutus/kuntoutus
 - ASLAK®
 - kuntoutuspsykoterapia
 - kurssit

Työeläkejärjestelmä, Kela

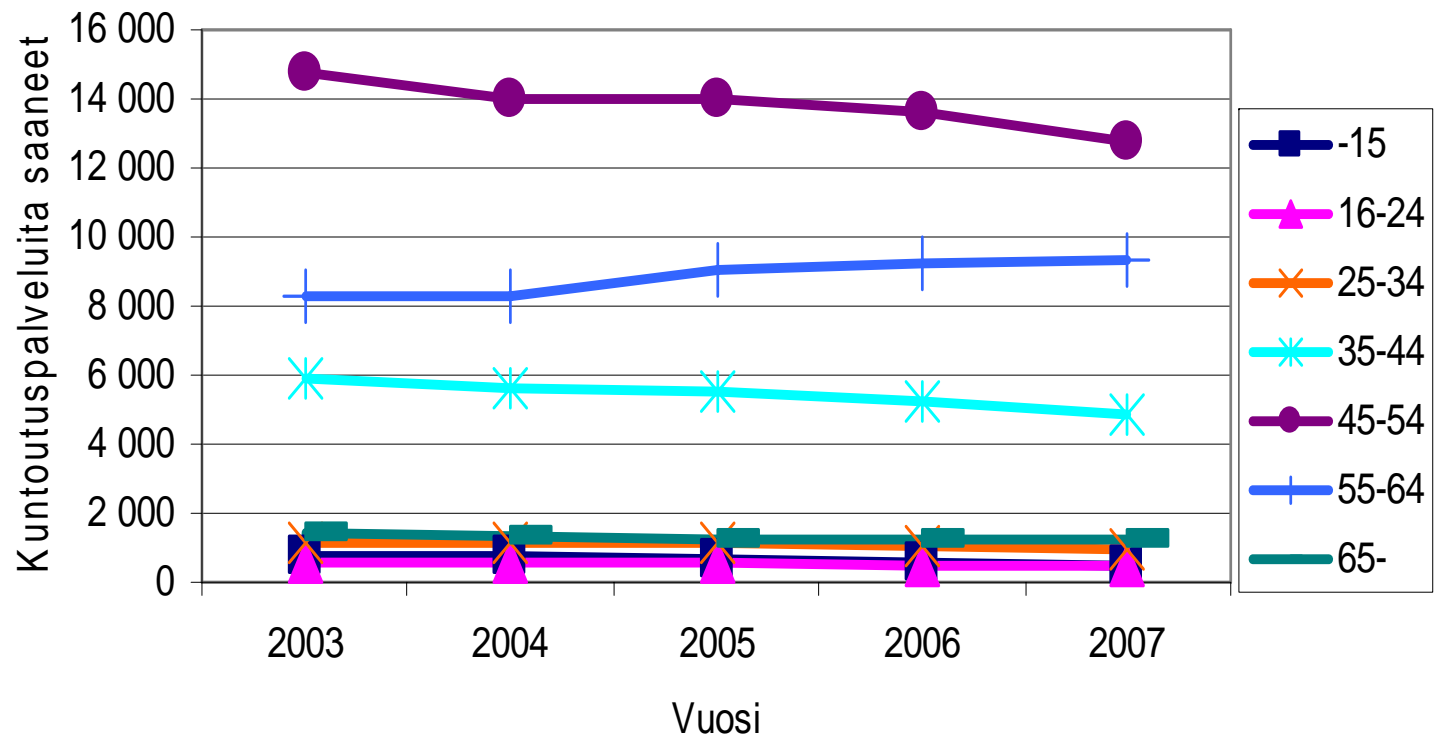
- Kelan ammatillinen kuntoutus (31,7 me)
 - Tyk
 - Koulutus...

Vaikeavammaisten lääkinällinen kuntoutus (101,6 me)

- Terapiat ja laitoskuntoutus

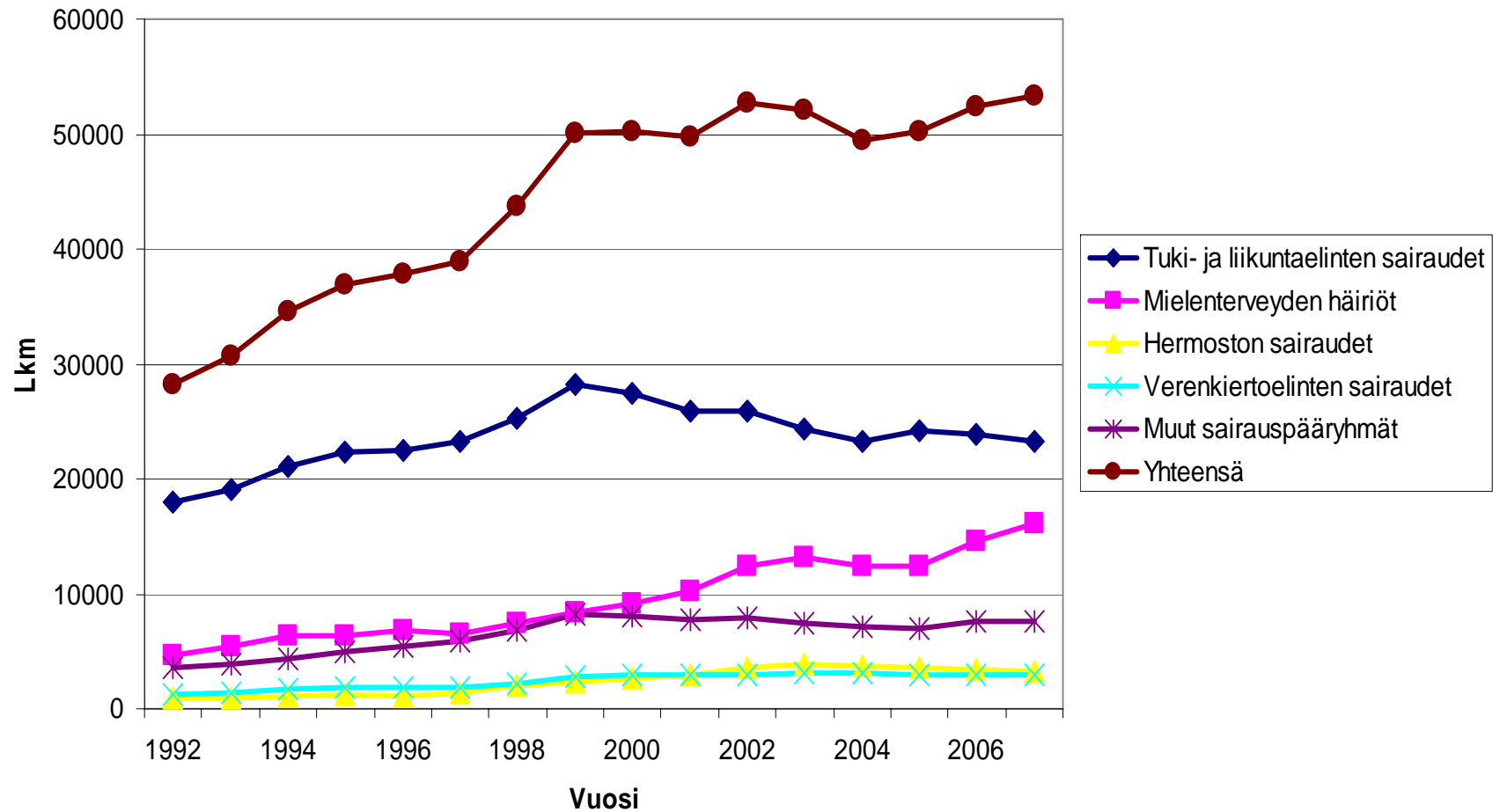

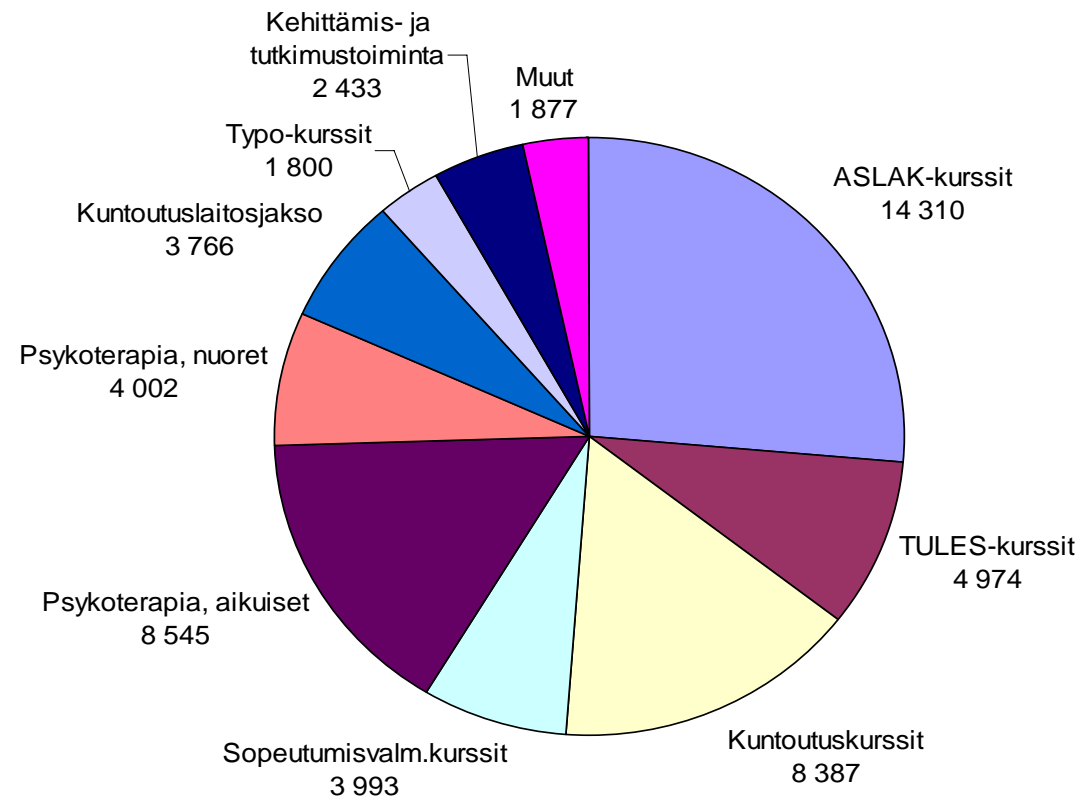
Kelan kuntoutuspalveluita saaneet TULE-
diagnoosien (M00—M99) osalta ikäryhmittäin
vuosina 2003—2007

Toimenpide	Amm.	Vaikeav.	Hark.
Koulutus	535	-	-
Tyk-toiminta	3 711	-	210
Kunt.tarveselvitys	790	-	-
Kuntoutustutkimus	759	-	-
Apuvälineet, työh.valm/kok.	235	-	-
Yksilölliset kuntoutusjaksot	21	509	2 925
Kurssit	31	27	18 593
Neuropsyk.kuntoutus	-	1	2
Fysioterapia	-	1 533	-
Toimintaterapia	-	29	-
Puheterapia	-	3	-
Muut terapiat	-	9	80
Kaikki yhteensä	5 877	1 585	23 205

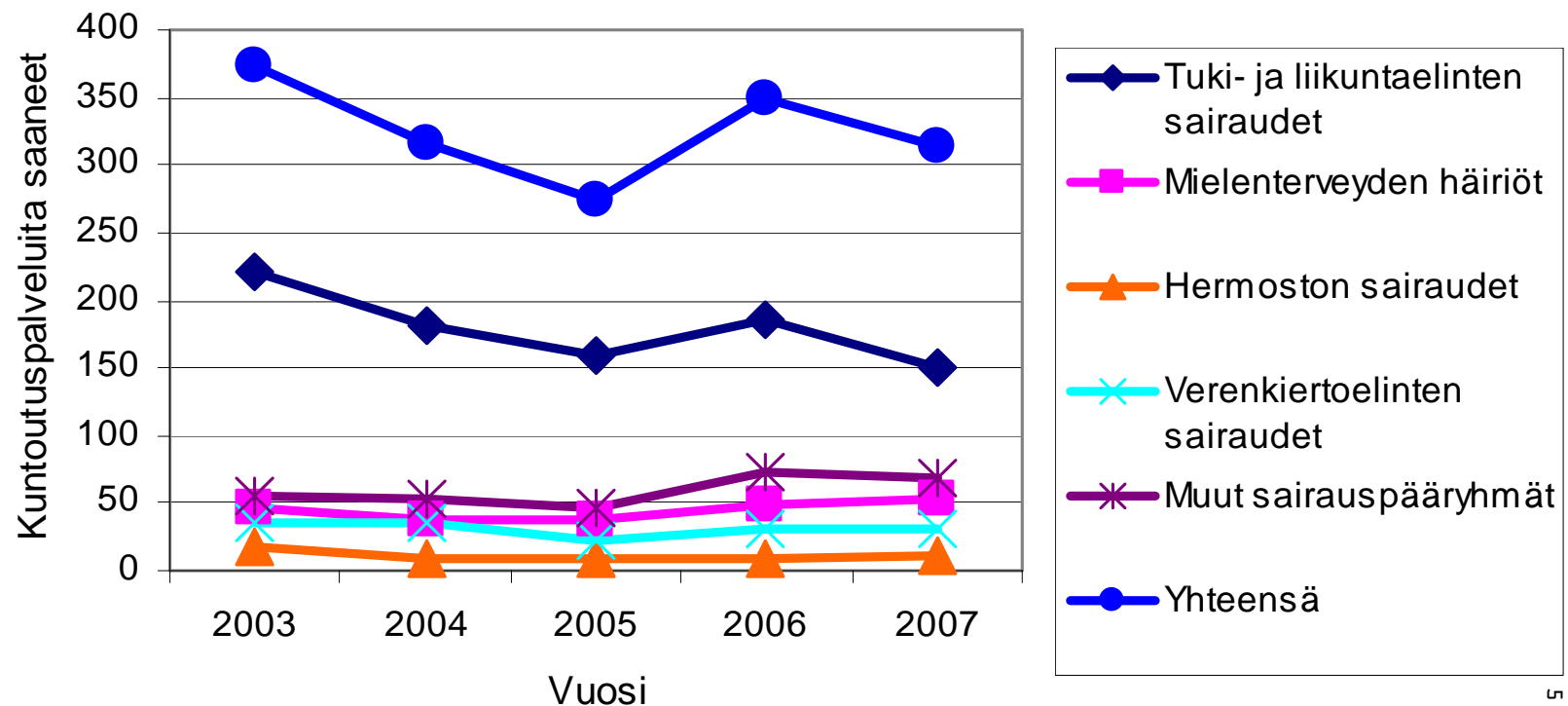
Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen kuntoutuspalveluja saaneet vuosina 1992 – 2007

Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen kuntoutuspalveluja saaneet
vuonna 2007

Yhteensä kuntoutuspalveluja saaneita oli 53 263

Kelan harkinnanvaraisten IP-kurssien kuntoutuspalveluita saaneet sairauspääryhmittäin vuosina 2003—2007

Kelan kuntoutustarpeen selvittämisvelvollisuus

- Sairausvakuutuslain 12 luvun 6 §:n mukaan Kelan on tarvittaessa selvitettävä vakuutetun kuntoutustarve viimeistään silloin, kun sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan suorituspäivien lukumäärä ylittää 60 päivää.
- Vuoden 2005 alusta voimaan tullut uusi kuntoutuslainsäädäntö yhdenmukaisti työeläkejärjestelmän ja Kelan ammatillisen kuntoutuksen saamisen edellytyksiä.
- Kuntoutustarpeen selvittämiseksi Kela voi järjestää asiakkaalle kuntoutustarveselvityksen kuntoutuslaitoksessa.

Päivärahan maksupäivien kertymät

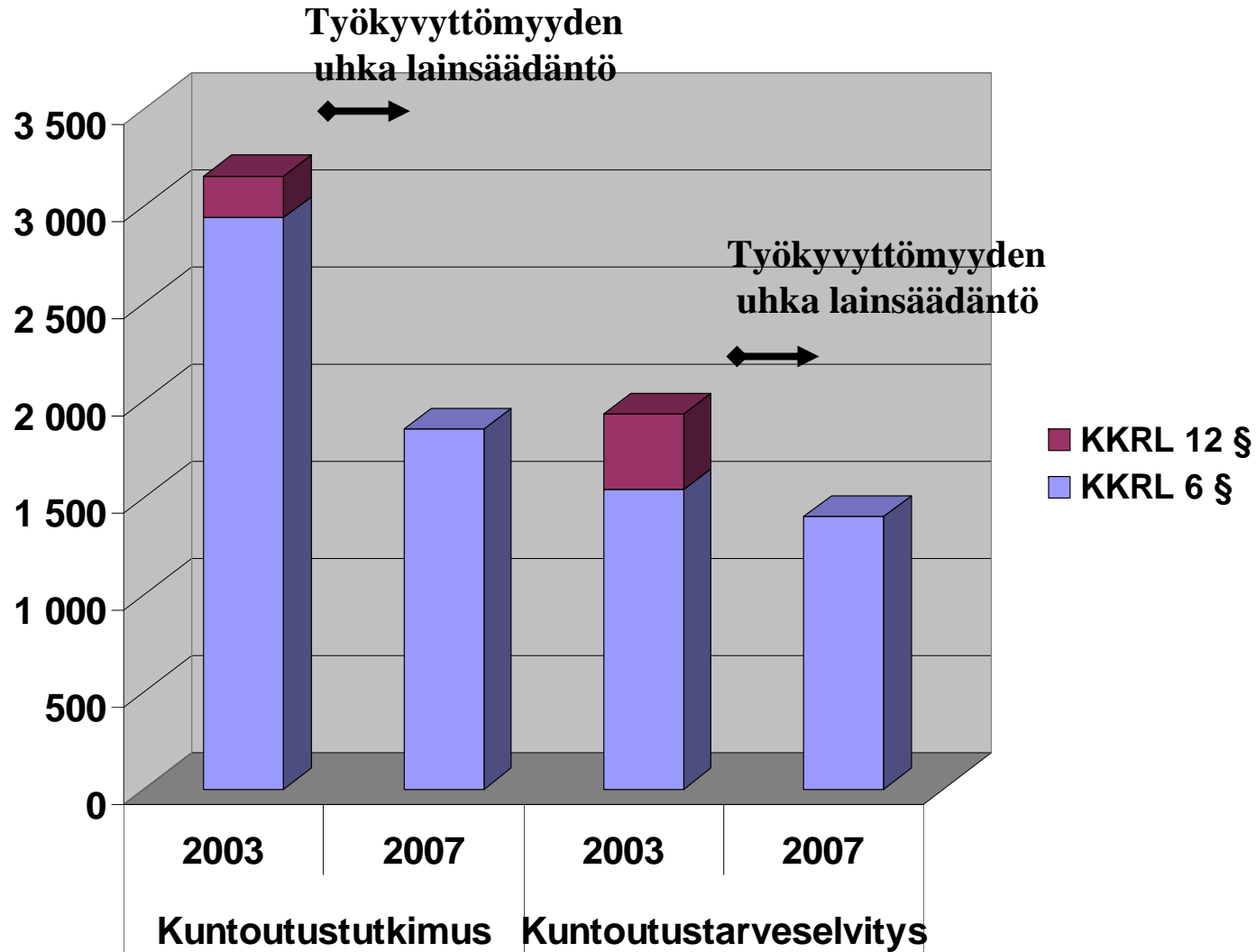
kun päätös selvityksestä tehtiin päivärahaudella

	(n)	Keski- arvo	Mediaani
– SVL 15:13 § -arvioinnit	(899)	124	124
– Kuntotustarveselvitykset	(1 100)	142	142
– Kuntoutustutkimukset	(816)	153	155,5

Useampi kuin 50% kuntoutustutkimuksista järjestettiin vasta kun päivärahaoikeus oli jo päättynyt!

Kuntoutustarveselvityksissä vähemmän mt-häiriöitä ja enemmän TULE:a verrattuna muihin arviointeihin

Lähimmän päiväraajakson päädiagnoosin tautiluokat (ICD-10)	SVL 15:13 § arvioinnit (880) %	Kuntoutus- tarveselvitykset (1 322) %	Kuntoutus- tutkimukset (1 492) %
Mielenterveyden häiriöt (F)	34	22	36
Hermoston sairaudet (G)	5	4	6
Verenkiertoelinten sairaudet (I)	6	6	3
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet (M)	41	52	38
Vammat (S ja T)	5	6	6
Muut tautiluokat yhdessä	9	10	11
	100	100	100

Kuntoutus – tie parempaan elämään

Kuntoutuksen kehittämisohjelma 2015

Kuntoutuksen kehittämishojelman tavoitteet

- Varmistamme asiakkaan yksilöllisen kuntoutusprosessin toimivuuden ja tuloksellisuuden
- Terävöitämme Kelan roolia valtakunnallisena kuntoutuksen toimijana ja kehittäjänä
- Parannamme hankintamenettelyn joustavuutta, tehokkuutta ja asiakaslähtöisyyttä
- Kehitämme toimivan raportointijärjestelmän kuntoutuksen tuloksellisuuden osoittamiseksi ja kehittämisen tueksi

Kelan kuntoutuksen kehittämistoiminnan tavoitteet

- Kehittää toimivia, vaikuttavia ja kustannuksiltaan tehokkaita kuntoutuspalveluita ja hyviä kuntoutuskäytäntöjä yhteistyössä muiden kuntoutukseen osallistuvien tahojen kanssa
- Kehittää arvioinnin ja mittaamisen menetelmiä kuntoutuksen tarpeen ja vaikuttavuuden arviointiin
- Kehittää kuntoutuksen tietojärjestelmiä vaikuttavuustiedon saamiseksi
- Tehostaa tutkimus- ja kehittämistulosten hyödyntämistä
- Tuottaa tietoa kuntoutusjärjestelmän toimivuudesta ja tehdä kehittämis ehdotuksia järjestelmän parantamiseksi

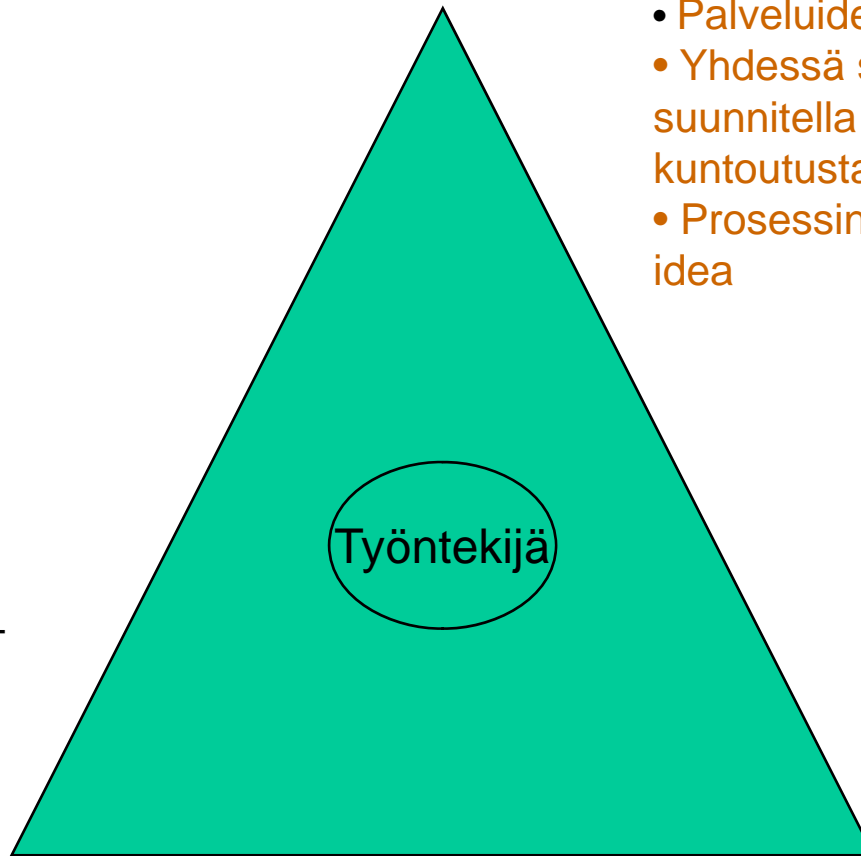
Kehittämistoiminnan painopisteitä ovat

- Vaikeavammaisten kuntoutus (2006–2012)
- Työhönkuntoutus (2006–2011)
- Mielensterveyskuntoutus (2005–2009)
- Geriatrinen kuntoutus ja työnjaosta sopiminen terveydenhuollon kanssa (2000–)
- Lasten ja nuorten psykiatrinen perhekuntoutus (2000–)
- Maahanmuuttajien kuntoutustarpeiden selvittäminen

Kuntoutus on tahdon asia!

- Sairauspoissaolojen hallinta
- Työkyvyn tukeminen ja arviointi
- Vastuullinen työnantaja-politiikka

Työpaikka ja työterveyshuolto

- Palveluiden kehittäminen
- Yhdessä sovittu tapa suunnitella ammatillista kuntoutusta
- Prosessin hoitamisen idea

- Nopea hoito, hoitotakuu tukemaan työkykyä
- B-lausunto työkyvyn arvioinnissa ja työhön-paluusuunnitelmana

Terveystenhoito

Kuntoutuksesta vastaavat

- Kunnallinen sosiaali- ja terveystoimi
- Opetustoimi (perus- ja erityisopetus, ammatillinen opetus, aikuiskoulutus)
- Kela
- Tapaturma- ja liikennevakuutus
- Työeläkevakuutus
- Työhallinto

Yhteistyön haasteita

- Yhteistyötä ja työnjakoa työeläkelaitosten ja terveydenhuollon kanssa on tärkeä lisätä ja kehittää
- Terveydenhuolto ei pysty aina vastaamaan lääkinnällisen kuntoutuksen kysyntään
- Asiakasyhteistyön kehittäminen

Kuntoutuksen tarpeen toteamisessa potilasta hoitava lääkäri on avainasemassa

- **Työterveyshuolloilta odotetaan** hyvän sairauspoissaolokäytännön mukaisesti reagoimista pitkittyviin sairauspoissaoloihin ja työhön paluun suunnittelemista.
- **Työttömien terveydenhuolto** tulisi hoitaa terveydenhuollon, työhallinnon ja Kelan yhteistyönä.
- Hyödynnetään **sähköisen potilaskertomuksen** ja siihen kuuluvan interaktiivisen kuntoutussuunnitelman mahdollisuudet

- **Ammatillisen kuntoutuksen lainsäädäntö ei mahdollista riittävän varhaista kuntoutuksen aloitusta**
 - Kokonaisvaltainen arvio, ICF
 - Nuorilla diagnoosista oirediagnoosiin?
- **Kelaprosessien hoitaminen**
 - Harkinnanvaraisen kuntoutuksen resurssien turvaaminen
 - Kelan työkykyprosessin kehittämishanke
 - Sairaanhoidopiirikohdaiset KYKY-keskukset ja asiakkaan prosessin kokonaisvaltainen hoitaminen

Elämässä mukana – muutoksissa tukena

Kuntoutus – tie parempaan elämään